

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Acta Synodalia Dioecesana Ecclesiae Mediolanensis, Pars Secunda

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

Ordo Baptismi paruulorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11399

Accedens igitur ad fores Ecclesie, in-
terrogat primò, qui susceptores sint: tū
baptizandi ordinem tenet, vt infra.

Ordo Baptismi paruulorum.

Infans sub vestibulo Ecclesie præ so-
ribus à compatre, aut commatre, bra-
chio dextro illum, vel illam sustentan-
te, ita offertur, vt è conspectu Parochi
sit: qui superpelliceo, & stola violacea
indutus, in limine ostij Ecclesie stans,
primò interroget, an suæ Parochiæ; tum
masculus ne sit, an fœmina: post, an do-
mi baptizatus. Vbi verò baptizatus nō
sit, ita vt infra ordine, riteque interro-
gat: & aduertat, vt genus in pronuncia-
do semper mutet, si fœmina fuerit, vt in
rubricis dictum est.

Parochus. Quis illum offert?

Patrinus. Ego.

Paroch. Quid vult fieri?

Patrinus. Christianus.

Parochus. Meretur à parētibus suis?

Patrinus. Meretur.

Tum Parochus abrenunciationis my-
sterium inchoando, ad infantem versus,
interrogat.

Abrenuncias Diabolo?

Patrinus pro infante respondet.

Abrenuncio.

Parochus. Abrenuncias sæculo, &
pompis eius?

Patrinus. Abrenuncio.

Tum Parochus illum admonet, & cō-
testatur dicens.

Memor esto sermonis tui: & nun-
quam tibi excidat tuæ series cautionis.
Patrinus. Memor ero.

Deinde Parochus pollice, & indice
salua oris sui percussio, tangit infantis
aures, & nares.

Cum tangit aures, dicit. Epheta,
quod est, adaperire.

Nares tangendo, dicit. In odorem sa-
uitatis, in Christo Iesu Domino nostro,
in vitam æternam. R. Amen.

Post ter faciem illius ad similitudi-
nem Crucis exufflat, dicendo.

Exufflo te immundissime spiritus, in
nomine I. Domini nostri Iesu Christi.
Tu autem effugare Diabole: appropin-
quabit enim iudicium Dei.

Hic oleo catechumenorū pollice suo
intincto, eum vngit in pectore, & inter
scapulas, signum Crucis faciendo, si-
mulq; dicendo:

Ego te inio oleo salutis, in Christo
Iesu Domino nostro, vt habeas vitam
æternam. R. Amen.

Postea bambacio partes vnctas ab-
stergit; quod in pellicula reponit, vt
post Baptismum comburatur, & in sacra-
rium mittatur, ac deinceps dicit.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo. Oratio.

Aeternam, & iustissimam pieta-
tem tuam deprecor Domine san-
cte, pater omnipotens, æterne Deus, lu-
minis auctor, & veritatis, super hunc
famulum tuum N. vt digneris eum il-
luminare lumine intelligentiæ tuæ. Mun-
da eum, & sanctifica: da ei scientiam ve-
ram, vt dignus efficiatur accedere ad
gratiam Baptismi tui. Teneat firmam
spem, consilium rectum, & doctrinam
sanctam: vt aptus sit ad percipiendam
gratiam tuam. Per Dominum nostrum
Iesum Christum &c.

Exufflat in faciem eius ad similitudi-
nem Crucis, tum dicit.

Exorcizo te, omnis immundissime
Spiritus, in nomine Dñi nostri I. Iesu
Christi. Omnis incurfio aduersarij,
omnis ira, omne pharasma, eradicare,
& effugare ab hoc plasmate Dei, quod
Dominus noster Iesus Christus hodie
ad templum sanctum suū vocare digna-
tus est, vt fiat templum Dei viui, & Spi-
ritus sanctus habitet in eo, in nomine
I. Dei patris omnipotentis, & in no-
mine I. Iesu Christi filij eius, qui ven-
turus est iudicare viuos, & mortuos, &
sæculum per ignem. R. Amen.

Hic interrogat, quod nomen paren-
tes, aut offerentes infanti imponi volūt,
eoq; nomine appellans, crucem in fron-
te faciens dicit:

N. Accipe signum sanctæ I. Crucis,
serua præcepta diuina: verbo Dei ho-
die renalceris, & cœlesti luce forma-
ris. Ingredere templum Dei viui, & sub-
lato errore tenebrarum, euasisse te la-
queos mortis lætus agnosce. Nunc er-
go promissa cœlestia, & aduentus
Dei omnipotentis expecta; vt possis
sperare

sperare venturam verbum genitum, vir ginali partu editum, credentibus annunciatum, in cuius inuocatione illuminaris, cuiusque signaculo in fronte signaris, per hoc signum quod non delebitur, in nomine I Dei patris omnipotentis, & in nomine I Iesu Christi filij eius, qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & seculum per ignem. R . Amen.

V . Dominus vobiscum.

R . Et cum spiritu tuo. Oratio.

D E V S, cui ad initiandum nulla paruitas non idonea est, qui omnem aetatem, omnemque sexum ad maiestatis tue cultum dignanter admittis; tibi hanc noui hominis exordia, & rudis vitæ dicamus infantiam. Da vt huic ignarum mali paruulum vniuersi tui signo sancte I Crucis tueatur inscriptio: tuus sit, tibi adolescat, te timeat, te diligat, te creatorem suum semper agnoscat, & ad sanctum lauacrum regenerationis te deducente perueniat. Per eundem Dominum nostrum, &c.

Hoc loco Parochus exorcizat, & benedicit sal. In quo benedicendo exufflat super illud ad similitudinem Crucis, & dicit.

Exorcizo te creatura salis, in nomine Dei Patris I omnipotentis, & in charitate Domini nostri Iesu Christi, & in virtute spiritus I sancti. Exorcizo te per Deum I viuum, per Deum I verum, per Deum I sanctum, per Deum, qui te ad tutelam generis humani procreauit, & populo venienti ad credulitate per seruos suos consecrari precepit. Proinde rogamus te, Domine Deus noster, vt hæc creatura salis in nomine sanctæ Trinitatis efficiatur salutare sacramentum, ad fugandum inimicum: quantum, Domine, sanctificando I sanctifices, & benedicendo I benedicas: vt fiat omnibus accipientibus perfecta medicina, permanens in visceribus eorum. In nomine eiusdem Domini nostri Iesu Christi, qui venturus est iudicare viuos, & mortuos, & seculum per ignem. R . Amé.

Deinde accipit sal benedictum primioribus digitis, & dum modicum immittit in os infantis, eum nominatim appellando, ita dicit.

N . Accipe sal sapientie: propitium

sit tibi in vitam eternam. R . Amen.

V . Dominus vobiscum.

R . Et cum spiritu tuo. Oratio.

D E V S Patrum nostrorum, Deus vniuersæ conditor veritatis, te supplices exoramus, vt hunc famulum tuum N . respicere digneris propitius: vt hoc primum patibulum salis gustantem non diutius esurire permittas, quominus cibo repleatur celesti: quatenus sit semper diuino spiritu feruens, spe gaudens, & tuo nomini seruiens. Perduc eum ad nouæ regenerationis lauacrum, vt eum fidelibus tuis promissionum tuarum eterna præmia consequi mereatur. Per Dominum nostrum, &c.

V . Dominus vobiscum.

R . Et cum spiritu tuo. Oratio.

D E V S Abraham, Deus Isaac, Deus Iacob, Deus qui Moyli famulo tuo in monte Sinai apparuisti, & filios Israel de terra Aegypti eduxisti, deputans eis Angelum pietatis tuæ, qui custodiret eos die & nocte; te quaesumus Domine, vt mittere digneris sanctum Angelum tuum, vt similiter custodiat & hunc famulum tuum N . & perducatur eum ad gratiam Baptismi tui. Ergo maledicte Diabole recognosce sententiam tuam, & da honorem Deo viuo, & vero; da honorem Iesu Christo filio eius, & spiritui sancto; & recede ab hoc famulo Dei, quia isus tibi Deus, & Dominus noster Iesus Christus ad suam sanctam gratiam, & benedictionem, fontemque baptismatis vocare dignatus est. Et hoc I signum sanctæ Crucis, quod nos fronti eius damus, tu maledicte Diabole nunquam audeas violare. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum, qui venturus est iudicare seculum per ignem. R . Amen.

Hoc loco Parochus exuit stolam violaceam, & induit albi coloris aliam: quæ non infantem tangens, sed nutu significans vt introeat, præeundo illum introducit in ecclesiam, dicens:

Ingrede fili in Domum Dei: audi patrem tuum docentem te viam scientiæ. Dum accedit ad fontem, potest dicere psalmum sequentem. Psalmus 41. Sicut cernus desiderat ad fontes aquarum: ita desiderat, &c. vsque ad finem cum Gloria patri, &c. Sicut erat &c.

In-

Infans apud sacrum fontem humi collocatur, pedibus versis ad baptismalē fontem: & sacerdos ad altare spectans, vnā cum compatre, commatre vè dicit, Credo, & Pater noster. Deinde.

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

Oratio. Omnipotens sempiterne Deus, respice propitius de excelsa sede maiestatis tuæ super hunc famulum tuū N. comparentem, qui ad tuam cucurrit ecclesiam. Concede ei Domine, vt sub protectione manus tuæ ad sacri Baptismatis gratiam peruenire mereatur. Per Dominum nostrum Iesum Christū &c.

Postea interrogat eum qui baptizandus est proprio nomine hoc modo.

Parochus. N. Quid petis? Patrinus. Baptizari.

Par. Credis in Deum patrem omnipotentem, Creatorem cæli & terræ? Pat. Credo.

Par. Credis & in Iesum Christum filiū eius vnicū Dominum nostrum, natū, & Passum? Pat. Credo.

Par. Credis & in Spiritum sanctum: sanctam Ecclesiam Catholicam: sanctorum communionem: remissionem peccatorum: carnis resurrectionem: vitam æternam? Pat. Credo.

Deinde Parochus infantem supinum à patrino sublatus vtraque manu excipit, ita vt dextera capiti eius propior sit, tū ter occiput mergit in aqua in crucis formam. Et mergendo, si certò scit, illum non esse baptizatum, explicatè profert.

N. Ego te baptizo, in nomine patris, & filij, & Spiritus sancti. Amē. Quæ verba proferantur, dum ter mergit, semel dum ait: N. Ego te baptizo, in nomine patris. Iterum dum ait: & filij. Tertiò dum dicit: & Spiritus sancti. Amen.

Compater autem postremò manū infanti supponit, & de fonte leuat; atque ita tenet, vt orientem spectet.

Si autē Parochus re. inuestigata atq; explorata, dubitat, an infans baptizatus sit, ita dicit.

N. Si baptizatus es, nō te baptizo: sed si nondum baptizatus es: Ego te baptizo in nomine Patris & Filij & Spi-

ritus & Sancti. Amen.

Idq; mergendo modo supra notato.

Parochus baptizari infantis caput mantili abstergit: tum genibus flexis cum compatre, dicit litaniam.

Baptizato infante, sacerdos intingit pollicem in Chrismate, & profert orationem sequentem: & dum dicit, Ipse te liniat, &c. vngit verticem infantis in formam Crucis.

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

Oratio. Deus omnipotēs, pater Domini nostri Iesu Christi, qui te regenerauit ex aqua, & spiritu sancto, quiq; dedit tibi remissionem peccatorum omnium; ipse te liniat chrismate salutis in Christo & Iesu Domino nostro, in vitam eternam. ℞. Amen.

Deinde bambacio eum abstergit, & reponit vt supra: imponitq; ei vestem candidam: & dum imponit, ita dicit.

Accipe vestem candidam, sanctam, & immaculatam, quam perferas sine macula ante tribunal Domini nostri Iesu Christi, vt habeas vitam æternam, & viuas in secula seculorum. ℞. Amen.

Postea dat Compatri, Commatriue infantem in dextera tenenti, candelam accensam, & ait.

Accipe lampadem ardentem in reprehensibilem: custodi Bap̄tismum tuum, serua Dei mandata; vt cum Dominus venerit ad nuptias, possis ei occurrere vnā cum omnibus sanctis in aula cœlesti, habearisq; vitam æternam, & viuas in secula seculorum. ℞. Amen.

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

Oratio. Omnipotens sempiterne Deus, qui regenerasti famulum tuum ex aqua, & spiritu sancto, quiq; dedisti ei remissionem omnium peccatorum: tribue ei continuam sanitatem, ad cognoscendam Diuinitatis tuæ virtutem. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, &c.

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison.

℣. Benedicat, & exaudiat nos Deus. Amen.

℣. Pro-

V. Procedamus cum pace.

R. In nomine Christi.

V. Benedicamus Domino.

R. Deo gratias.

V. Benedictio Dei omnipotentis, Patris, & Filij, & Spiritus sancti descendat super te, & maneat semper. R. Amen.

Quæ seruanda sunt post Baptismum.

BAPTISMO expleto, medulla panis digitos Parochus absterget: aqua manus ambas solus lauabit, neque vllus præterea alius: aquam ablutionis in sacrarium statim effundet.

Si quæ autem linteola ad abstergendum infantis caput allata erunt, ea sic adhibita, in vsum profanum non conuertet. quod si ecclesiæ vsibus accommodari nequeunt, comburet: cinerem verò in sacrario recondet.

Lotis manibus, sermonem pro personarum multitudine, statuq; habebit; in quo præter cetera aliquam etiam considerationem Christianam explicabit de solenni sponcione, quam vnusquisque fidelis in Baptismo facit; vt fideles qui ad sunt, tam sanctæ promissionis recordatione excitati, videant, atque exequantur, quæ solenniter sponderunt.

Compatres præterea monebit, docebitq; eorum officij partes, quas pro susceptionis, fidei sponcione munere præstare debent; vt scilicet, quemadmodum sanctus Augustinus monet, infanti semper sollicitudinem veræ charitatis impendant, curentq; vt is instituat doctrinæ Christianæ rudimentis: admoventq; vt idem castitatem custodiat; à maledicto, & periurio linguâ cohibeat; cantica turpia & obscena non proferat; superbia non efferatur; nõ inuideat; iracundiam, odiumve in corde non teneat; & alia id generis.

Demonstrabit item cognationem spirituales, quæ inter Compatres & baptizatum, illiusq; patrem & matrem; ac præterea inter baptizantem, baptizatum, baptizatiq; patrem & matrem tantum contracta est.

Quæ cognatio spiritualis, docebit, quæ mutuis sanctæ charitatis officijs, & quæ sincere, & quæ castè i primis colenda sit.

Monebit, de pœna excommunicationis decreto Concilij Prouincialis proposita ipso facto subeunda, si ante annum exactum puerpera, nutrixve, aut alia quæuis mulier, aut alius quicunque vir, infantem vnâ secum in lecto teneat sine præscripta cautione; aut si quis id facere coegerit.

Monebit item, vt puerpera, simulatq; domo pedem à partu effert, ecclesiam parochialem adeat, vbi benedictionem accipiat, statâ prece præscripta in huius libri parte secunda.

Cauebit, nè ob eam causam ipse puerperæ domum ingrediatur, etiam si illa ad uersâ valetudine laboret.

Neque eidem panem benedictum sub hostiæ forma præbebit.

Cauebit à comestationibus Baptismi tempore, etiam domi parentum infantis.

Notabit præscripta ratione in libro baptizatorum, antequam discedatur, si comode fieri potest, nomina, & cognomina, ac patriam infantis, parentum, & patris, ac matris, siue in ecclesia, siue domi infans baptizatus est: annum item, & diem, ceteraq; ad præscriptum formulæ tradite.

Monebit denique eundem Baptismi diem à parētibus notari: vt quo die infans baptizatus est, eum ex instituto patrum, quotannis ardentiori prece, elemosina si per facultates potest, omniq; charitatis opere atque officio, spiritualisq; gaudij celebritate recolat: memor se chyrographo damnationis deleti, hæreditatis cœlestis participem in Christo Domino factum esse. Repete, inquit sanctissimus pater noster Ambrosius, quid interrogatus sis; recognosce, quid responderis. Renunciaasti Diabolo, & operibus eius, mudo, & luxuriæ eius, ac voluptatibus. memor esto sermonis tui, & nunquã tibi excidat tuæ series cautionis.

Ordo

Supplendi in ecclesia solennes Baptismi ceremonias, cum infans domi ob necessitatem baptizatus est.

PAROCIVS superpelliceo & stola violacea indutus, in limine ecclesie

stet